

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/165/135/93

NASTROJE SPOŁECZNE W PAŹDZIERNIKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 1993

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wrzesień przyniósł znaczny powyborczy wzrost optymizmu, wyrażający się przede wszystkim poprawą prognoz dotyczących sytuacji materialnej ludzi. W październiku¹ część wskaźników społecznych nastrojów poprawiła się jeszcze bardziej, część zaś pozostała na poziomie zbliżonym do odnotowanego we wrześniu. Tym razem lepsze są oceny i prognozy odnoszące się do spraw publicznych.

Oceny sytuacji

Ogólna ocena rozwoju sytuacji w kraju nadal się poprawia. W październiku nastąpił dalszy wzrost liczby ocen pozytywnych oraz spadek liczby ocen negatywnych (w obu przypadkach o 7 punktów procentowych). Podobnie niskiego odsetka ocen negatywnych i wysokiego odsetka ocen pozytywnych nie notowaliśmy od ponad 2 lat. Mimo tak dużych zmian opinie negatywne wciąż wyraźnie przeważają nad pozytywnymi.

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym, czy też w złym kierunku?

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Dobry	25	19	19	21	20	24	19	22	23	17	24	31
Zły	51	65	62	63	64	56	68	63	64	65	52	45
Trudno powiedzieć	24	16	19	16	16	20	13	15	14	18	24	24

¹ Badanie: "Aktualne problemy i wydarzenia" (40) przeprowadzono w dniach 20-25 października 1993 r. na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców kraju (N=1192).

Największy wzrost dobrych ocen nastąpił wśród osób w wieku poniżej 24 lat, mieszkańców małych miast, prywatnych przedsiębiorców, robotników niewykwalifikowanych, uczniów i studentów. Grupy społeczno-demograficzne, w których zaznaczył się wzrost liczby ocen negatywnych, to pracownicy fizyczno-umysłowi oraz bezrobotni².

Poprawia się też ocena **sytuacji politycznej**. Wyraża się to przede wszystkim spadkiem liczby ocen negatywnych (w stosunku do poprzedniego miesiąca o 12 punktów procentowych). Tak znaczne zmiany w opiniach o polityce są zapewne rezultatem wyborów i sytuacji, jaka zapanowała w ich wyniku na scenie publicznej. Malejący odsetek ocen negatywnych wiąże się przede wszystkim ze wzrostem odsetka odpowiedzi "ani dobra, ani zła". Liczba jednoznacznie pozytywnych opinii, choć również wzrosła, wciąż jednak pozostaje niewielka.

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?
Czy jest ona:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań:										
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992r	1993 r.									
Dobra	7	6	6	6	5	6	4	5	4	7	11
Ani dobra, ani zła	32	33	29	31	35	30	26	27	29	36	43
Zła	46	45	54	49	46	53	59	56	52	41	29
Trudno powiedzieć	15	15	11	14	14	11	11	12	15	16	17

Nie zmieniła się natomiast bardzo negatywna ocena **sytuacji gospodarczej**. Wskaźnik ten pozostaje stabilny już od kilku miesięcy.

² Zob. tabele aneksowe.

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?
Czy jest ona:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań:										
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992r	1993 r.									
Dobra	5	4	5	4	6	4	3	5	5	8	6
Ani dobra, ani zła	21	21	22	22	24	21	19	22	21	25	25
Zła	69	69	69	69	64	72	73	70	69	62	64
Trudno powiedzieć	5	6	4	5	6	3	4	4	5	6	5

Nieznacznie poprawiła się w porównaniu z danymi sprzed miesiąca ocena sytuacji w **zakładach pracy** respondentów. Liczba odpowiedzi "zła" zmalała z 42% do 39%, a liczba odpowiedzi "dobra" zwiększyła się z 20% do 24%. Wciąż jednak grupa osób niezadowolonych z sytuacji w miejscach pracy jest znacznie większa niż zadowolonych.

Bez zmian w stosunku do opinii odnotowanych we wrześniu pozostały poglądy respondentów odnoszące się zarówno do ich **warunków materialnych**, jak i **położenia materialnego większości polskich rodzin**. Nie zmieniły się również retrospektywne oceny sytuacji życiowej respondentów w ostatnim roku. Wybory dostarczyły więc przesłanek do lepszych ocen życia politycznego, nie wpływając jednak na oceny obecnej sytuacji gospodarczej oraz własnych, rodzinnych budżetów.

Tabela 4. Jak Pan(i) ogólnie ocenia materialne warunki życia ludzi w Polsce?
Czy są one:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań:										
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992r	1993 r.									
Dobre	2	3	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Ani dobre, ani złe	13	14	16	15	13	15	16	14	14	16	15
Złe	82	81	77	80	81	82	82	81	79	78	79
Trudno powiedzieć	3	4	5	3	4	2	1	3	4	4	4

Tabela 5. Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Dobrze	11	11	14	15	13	12	12	13	12	13	12	14
Ani dobrze, ani źle	52	48	48	51	52	53	56	50	52	50	51	52
Źle	36	40	38	34	35	34	32	36	36	37	37	33
Trudno powiedzieć	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Tabela 6. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Dobre	14	11	12	13	15	15	14	11	13	13	13	13
Ani dobre, ani złe	45	42	44	44	43	44	48	41	43	39	40	40
Złe	41	47	43	43	42	41	37	48	44	48	47	47

Tabela 7. Czy w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:

w procentach

Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań:				
	VI '93	VII '93	VIII '93	IX '93	X '93
Lepiej	10	8	11	10	9
Tak samo	33	30	33	37	38
Gorzej	56	62	55	52	52
Trudno powiedzieć	1	1	1	1	1

Ostatni miesiąc przyniósł dalszy wzrost nadziei na wyjście z kryzysu, wyrażający się w akceptacji opinii, że "obecny okres to wstęp do otrząśnięcia się Polski z trudności". Obecnie liczba zwolenników tego poglądu trzykrotnie przekracza liczbę osób akceptujących opinię, że "obecny okres to wstęp na drodze ku upadkowi Polski". Tak wysokiego poczucia bezpieczeństwa nie zanotowaliśmy od ponad dwu lat.

W październiku znacznie zmalał (o 15 punktów procentowych) odsetek respondentów uważających, że "nikt obecnie nie panuje nad rozwojem sytuacji w kraju". Jednak wciąż grupa ta zdecydowanie dominuje nad osobami, które uważają, że "wszystkie ważne sprawy kraju są obecnie w dobrych rękach". Tę ostatnią opinię częściej niż inni akceptują osoby o lewicowych poglądach (a więc elektorat zwycięskich ugrupowań) oraz respondenci, którzy dobrze oceniają własne warunki materialne.

Tabela 8. Czy uważa Pan(i), że:

w procentach

Kategorie odpowiedzi	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	I '92	III '92	V '92	IX '92	I '93	V '93	VI '93	IX '93	X '93
Obecny okres to wstęp do otrząśnięcia się Polski z trudności czy też	48	39	30	41	38	35	39	58	61
Obecny okres to kolejny krok na drodze ku upadkowi Polski	36	38	50	34	43	52	39	23	19
Trudno powiedzieć	16	23	20	25	19	13	22	19	20
Wszystkie ważne sprawy w kraju są w dobrych rękach czy też	12	10	5	16	9	7	10	*	19
Nikt obecnie nie panuje nad rozwojem sytuacji w kraju	69	68	77	58	68	78	68	*	53
Trudno powiedzieć	19	22	18	26	23	15	22	*	28
* - pytanie nie było zadawane we wrześniu									

Wybory przyniosły więc rozstrzygnięcie, wyjaśnienie sytuacji, na które społeczeństwo czekało. Niechęć do poprzedniego Sejmu i sposobu, w jaki reprezentował on interesy społeczeństwa, wzbudziła nadzieje pokładane w nowo wybranej reprezentacji parlamentarnej. Zaufanie do nowego Sejmu i nadzieje w nim pokładane nie oznaczają jednak, że zostaliśmy uwolnieni od obaw, iż na scenie politycznej panuje chaos i niejasne są reguły rządzenia krajem.

Prognozy

Ogólna ocena rozwoju sytuacji w kraju poprawia się, natomiast **prognoza** na najbliższy rok - po skoku, który nastąpił w poprzednim miesiącu - obecnie się ustabilizowała.

Tabela 9. A jak Pan(i) sądzi, jak to będzie w ciągu najbliższego roku?
Czy spodziewa się Pan(i), że sytuacja w Polsce - ogólnie rzecz biorąc - poprawi się, pogorszy się czy też nie zmieni się?
w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Poprawi się	18	13	14	17	16	19	13	14	14	15	26	28
Nie zmieni się	36	29	33	32	37	35	37	41	41	38	41	46
Pogorszy się	35	50	44	40	39	32	42	35	37	34	17	15
Trudno powiedzieć	11	8	10	11	8	14	8	11	9	13	16	11

Między sierpniem a październikiem, czyli w porównaniu z sytuacją sprzed wyborów, największy wzrost optymizmu nastąpił wśród najstarszych respondentów, mieszkańców wsi, małych miast, osób z wykształceniem podstawowym oraz wyższym, członków kadr kierowniczych, rencistów i emerytów. Zwycięstwo lewicy wzbudziło nadzieje na poprawę sytuacji głównie wśród sympatyków ugrupowań lewicowych oraz wśród ludzi, do których tradycyjnie odwołują się one w swych programach wyborczych.

W prognozie sytuacji **politycznej** i **gospodarczej** wciąż utrzymuje się zapoczątkowany miesiąc temu wzrost liczby optymistów. Obecnie ponad dwukrotnie przewyższają oni liczbę pesymistów. Taki duży optymizm dotyczący rozwoju sytuacji politycznej odnotowaliśmy ostatnio w listopadzie 1991 r., a sytuacji gospodarczej - w maju 1991 r.

Tabela 10. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Poprawi się	19	13	14	17	15	16	13	22	20	18	25	31
Nie zmieni się	41	43	42	39	43	40	40	37	40	35	34	35
Pogorszy się	17	26	23	23	23	19	32	23	19	20	14	12
Trudno powiedzieć	23	18	20	21	19	24	15	18	21	27	25	21

Tabela 11. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Poprawi się	18	14	16	18	16	22	14	17	18	17	26	33
Nie zmieni się	40	31	34	37	37	33	35	36	39	36	38	38
Pogorszy się	28	44	35	32	34	29	43	35	31	30	16	13
Trudno powiedzieć	14	11	16	13	13	16	8	12	13	17	20	15

Nadal wzrasta także liczba osób optymistycznie prognozujących sytuację w swoich **zakładach pracy**. Nadzieje, rozbudzone w wyniku wyborczego zwycięstwa lewicy, obejmują więc także tę szczególnie bliską i ważną sferę życia Polaków.

We wrześniu obserwowaliśmy prawdziwy wybuch optymizmu w prognozach **materialnych warunków życia**. Nastąpiły w tej dziedzinie zmiany, jakich nie notowaliśmy od miesięcy, a nawet lat. Październik przyniósł raczej stabilizację, choć odsetki optymistów wzrosły o kilka punktów procentowych.

Tabela 12. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku materialne warunki życia ludzi w Polsce:

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Poprawią się	10	7	9	10	8	11	8	9	8	9	20	23
Nie zmieniają się	33	23	26	30	29	29	25	30	34	32	38	40
Pogorszą się	46	62	56	50	53	49	60	53	48	47	25	25
Trudno powiedzieć	11	8	9	10	10	11	7	8	9	12	17	12

Tabela 13. Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:

w procentach

Prognozy	Wskazania respondentów według terminów badań:											
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	1992 r.		1993 r.									
Lepiej	15	9	14	14	12	20	13	13	15	14	23	27
Tak samo	41	34	34	40	40	35	45	34	32	29	33	32
Gorzej	30	43	34	31	32	26	31	33	30	34	18	17
Trudno powiedzieć	14	14	18	15	16	19	11	19	22	23	26	24

Szczególnie interesujące wydaje się porównanie prognoz materialnych warunków życia ludzi w dwóch grupach: mieszkańców wsi oraz ludzi mieszkających w dużych miastach. W pierwszej grupie optymizm wzrósł od września o 7 punktów procentowych, w drugiej zaś - zmalał o tę samą wielkość. Jeśli zmianę tę przypiszemy temu samemu wydarzeniu - powołaniu Waldemara Pawlaka na premiera - może to oznaczać, iż w opinii respondentów konsekwencją objęcia steru rządu przez przedstawiciela PSL będzie położenie nacisku na ochronę interesów mieszkańców wsi kosztem interesów ludności miejskiej.

W październiku prosiliśmy respondentów o dwie "długoterminowe" prognozy dotyczące ich sytuacji życiowej. Pierwsza obejmowała najbliższe 3-5 lat, druga zaś 5-10 lat.

POGNOZA SYTAUCJI ŻYCIOWEJ RODZIN RESPONDENTÓW				
	<u>Poprawa</u>	<u>Bez zmian</u>	<u>Pogorszenie</u>	<u>Trudno powiedzieć</u>
Za trzy - pięć lat	41%	15%	6%	38%
Za pięć - dziesięć lat	44%	7%	4%	45%

Rokowania na dalszą przyszłość są więc lepsze niż te, które obejmują najbliższe miesiące. Co więcej - im bardziej wydłuża się przewidywany okres, tym większy jest optymizm. Zarazem jednak wzrasta także odsetek osób, które nie potrafią sobie wyobrazić własnej sytuacji życiowej w przyszłości.

Definicja obecnego stanu gospodarki

W środkach masowego przekazu pojawiają się informacje o symptomach poprawy sytuacji ekonomicznej kraju. W październikowym sondażu zamieszczono pytanie dotyczące stosunku respondentów do tych informacji, a właściwie starające się określić, w jakim punkcie (na załączonej skali) obecnie znajduje się nasz kraj. Rozkład wskazań przedstawia się następująco:

- ▶ "bliżej stanu upadku" - 48% odpowiedzi
- ▶ "w połowie odległości" (środek skali) - 27%
- ▶ "bliżej stanu rozwoju" - 15%
- ▶ trudno powiedzieć - 10%

Najliczniejsza okazała się więc grupa respondentów, którzy uważali, że Polska nie przekroczyła jeszcze granicy pozwalającej mówić o "wyjściu na prostą". Informacje o symptomach poprawy nie są znane lub nie przekonały połowy społeczeństwa. Mamy tu również kolejne potwierdzenie tezy o znacznym dysonansie między oceną obecnej sytuacji ekonomicznej, w większości negatywną, a nadziejami na jej szybką poprawę.

★

★

★

Wydarzenia ostatnich dwóch miesięcy zaowocowały dużymi zmianami nastrojów społecznych. Wrześniowa poprawa była bez wątpienia bezpośrednim rezultatem wyborów. Zmiany nastrojów odnotowane w październiku wyniknęły najprawdopodobniej z desygnowania premiera wywodzącego się z PSL. Jakkolwiek utrzymuje się silna tendencja poprawy samopoczucia społeczeństwa, to jednak pewne symptomy wskazują, że nie wszystkie grupy w jednakowym stopniu ufają partiom, które znalazły się u władzy.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju

(%)

	Dobry	Zły	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	45	24	1192
Płeć				
Mężczyźni	30	47	23	548
Kobiety	31	43	26	644
Wiek				
do 24 lat	42	43	15	144
25-34	27	46	28	187
35-44	26	53	21	273
45-54	28	38	34	208
55-64	37	44	19	200
65 lat i więcej	30	41	29	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	52	25	464
Miasto do 20 tys.	41	39	21	132
od 21 do 100 tys.	37	41	22	227
101-500 tys.	34	39	28	182
501 tys. i więcej mieszk.	33	43	24	188
Region				
Północny	32	45	23	158
Zachodni	31	47	22	104
Środkowozachodni	35	50	15	175
Środkowy	24	44	32	219
Wschodni	33	44	22	134
Południowo-wschodni	28	45	26	187
Południowo-zachodni	34	40	26	215
Wykształcenie				
Podstawowe	27	50	23	447
Zasadnicze zawodowe	26	52	22	345
Średnie	39	35	26	312
Wyższe	40	24	36	88
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	28	38	66
Prac. umysł. niż. szczebla	36	35	29	91
Pracownicy fiz. - umysł.	17	66	17	61
Robotnicy wykwalifikowani	39	39	23	126
Robotnicy niewykwalifik.	26	47	26	78
Rolnicy	19	58	23	106
Prywatni przedsiębiorcy	46	38	16	57
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	32	42	26	380
Uczniowie i studenci	48	36	16	30
Bezrobotni	22	63	15	128
Gospodynie domowe i inni	34	33	33	66
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	16	61	23	99
500 tys. - 999 tys.	25	55	19	275
1000 tys. - 1499 tys.	29	47	24	314
1500 tys. - 1999 tys.	36	39	25	228
2000 tys. i powyżej	40	32	28	244
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	54	23	557
Średnie	37	37	26	472
Dobre	41	36	23	160
Zainteresowanie polityką				
Duże	41	39	20	113
Średnie	35	43	23	544
Małe lub żadne	25	48	27	532
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	39	17	75
Raz w tygodniu	30	46	24	669
Kilka razy w roku	29	45	26	357
W ogóle nie uczestniczy	31	43	27	89
Poglądy polityczne				
Lewica	27	50	22	296
Centrum	33	42	25	362
Prawica	38	45	17	248
Trudno powiedzieć	25	42	33	282

Tabela 2. Prognoza kierunku rozwoju sytuacji w kraju

(%)

	Poprawa	Bez zmiany	Pogorsze- nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	46	15	11	1192
Płeć					
Mężczyźni	28	43	16	13	548
Kobiety	27	48	15	10	644
Wiek					
do 24 lat	19	52	17	12	144
25-34	26	45	23	6	187
35-44	24	51	15	10	273
45-54	27	46	14	13	208
55-64	33	41	14	12	200
65 lat i więcej	37	36	10	17	179
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	41	16	15	464
Miasto do 20 tys.	31	43	12	14	132
od 21 do 100 tys.	26	48	16	11	227
101-500 tys.	30	52	10	8	182
501 tys. i więcej mieszk.	25	50	20	5	188
Region					
Północny	25	52	11	12	158
Zachodni	29	45	19	7	104
Środkowo-zachodni	37	47	10	6	175
Środkowy	25	40	20	15	219
Wschodni	32	36	18	15	134
Południowo-wschodni	24	47	19	10	187
Południowo-zachodni	26	50	12	12	215
Wykształcenie					
Podstawowe	31	40	15	15	447
Zasadnicze zawodowe	27	47	14	12	345
Średnie	23	55	15	7	312
Wyższe	35	35	25	5	88
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	33	38	21	8	66
Prac. umysł. niż. szczebla	21	57	20	2	91
Pracownicy fiz. - umysł.	15	55	25	5	61
Robotnicy wykwalifikowani	32	53	9	6	126
Robotnicy niewykwalifik.	24	48	14	13	78
Rolnicy	29	32	21	18	106
Prywatni przedsiębiorcy	25	46	20	9	57
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	34	40	11	15	380
Uczniowie i studenci	14	62	15	9	30
Bezrobotni	23	51	17	9	128
Gospodynie domowe i inni	24	44	16	16	66
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	23	37	22	18	99
500 tys. - 999 tys.	27	45	16	12	275
1000 tys. - 1499 tys.	29	47	14	9	314
1500 tys. - 1999 tys.	28	46	15	12	228
2000 tys. i powyżej	29	49	15	7	244
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	42	17	12	557
Średnie	27	49	13	12	472
Dobre	25	49	19	8	160
Zainteresowanie polityką					
Duże	35	38	21	6	113
Średnie	29	50	12	8	544
Małe lub żadne	25	42	17	16	532
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	31	35	16	18	75
Raz w tygodniu	27	47	14	11	669
Kilka razy w roku	27	47	16	10	357
W ogóle nie uczestniczy	31	41	18	10	89
Poglądy polityczne					
Lewica	36	45	11	9	296
Centrum	26	54	13	8	362
Prawica	26	42	24	8	248
Trudno powiedzieć	24	39	15	22	282

Tabela 3. Prognoza sytuacji gospodarczej

(%)

	Poprawa	Bez zmiany	Pogorszenie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	38	13	15	1192
Płeć					
Mężczyźni	36	38	13	14	548
Kobiety	31	39	14	16	644
Wiek					
do 24 lat	32	44	11	13	144
25-34	29	42	17	12	187
35-44	32	43	12	13	273
45-54	33	40	14	13	208
55-64	39	30	15	16	200
65 lat i więcej	36	30	11	24	179
Miejsce zamieszkania					
Wieś	35	32	14	19	464
Miasto do 20 tys.	32	40	12	16	132
od 21 do 100 tys.	33	42	13	12	227
101-500 tys.	38	42	9	10	182
501 tys. i więcej mieszk.	26	43	18	12	188
Region					
Północny	37	39	10	14	158
Zachodni	32	41	16	11	104
Środkowo-zachodni	45	39	10	6	175
Środkowy	25	39	12	24	219
Wschodni	32	33	14	21	134
Południowo-wschodni	35	38	18	9	187
Południowo-zachodni	30	38	14	17	215
Wykształcenie					
Podstawowe	34	33	13	20	447
Zasadnicze zawodowe	36	39	11	14	345
Średnie	31	45	14	11	312
Wyższe	30	41	20	8	88
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	30	43	19	9	66
Prac. umysł. niż. szczebla	31	49	11	10	91
Pracownicy fiz. - umysł.	23	40	27	11	61
Robotnicy wykwalifikowani	38	42	10	10	126
Robotnicy niewykwalifik.	23	50	11	17	78
Rolnicy	38	29	12	21	106
Prywatni przedsiębiorcy	34	36	18	11	57
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	38	30	13	18	380
Uczniowie i studenci	39	54	4	3	30
Bezrobotni	23	51	13	14	128
Gospodynie domowe i inni	38	30	14	18	66
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	32	34	19	15	99
500 tys. - 999 tys.	34	39	11	15	275
1000 tys. - 1499 tys.	34	42	12	12	314
1500 tys. - 1999 tys.	35	35	13	17	228
2000 tys. i powyżej	33	37	17	13	244
Ocena własnych war. mater.					
Złe	32	38	15	15	557
Średnie	35	38	11	16	472
Dobre	34	39	13	14	160
Zainteresowanie polityką					
Duże	38	36	19	7	113
Średnie	36	40	12	12	544
Małe lub żadne	30	37	14	20	532
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	25	36	18	22	75
Raz w tygodniu	36	39	13	13	669
Kilka razy w roku	32	38	13	18	357
W ogóle nie uczestniczy	31	40	13	17	89
Poglądy polityczne					
Lewica	44	34	13	9	296
Centrum	35	42	13	10	362
Prawica	31	39	19	12	248
Trudno powiedzieć	22	37	10	31	282

Tabela 4. Prognoza materialnych warunków życia ludzi

(%)

	Poprawa	Bez zmiany	Pogorszenie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	40	25	12	1192
Płeć					
Mężczyźni	24	38	26	11	548
Kobiety	23	41	24	13	644
Wiek					
do 24 lat	20	44	24	12	144
25-34	23	40	28	9	187
35-44	20	43	28	9	273
45-54	22	41	24	12	208
55-64	31	33	24	12	200
65 lat i więcej	26	36	19	19	179
Miejsce zamieszkania					
Wieś	24	36	25	15	464
Miasto do 20 tys.	26	41	18	15	132
od 21 do 100 tys.	26	41	24	9	227
101-500 tys.	23	48	21	8	182
501 tys. i więcej mieszk.	17	37	35	10	188
Region					
Północny	18	53	20	9	158
Zachodni	28	33	31	8	104
Środkowozachodni	37	35	25	4	175
Środkowy	15	37	29	18	219
Wschodni	21	32	29	18	134
Południowo-wschodni	27	42	20	11	187
Południowo-zachodni	21	42	23	14	215
Wykształcenie					
Podstawowe	27	34	24	15	447
Zasadnicze zawodowe	22	38	26	14	345
Średnie	20	47	26	8	312
Wyższe	22	48	24	6	88
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	57	17	4	66
Prac. umysł. niż. szczebla	18	46	28	7	91
Pracownicy fiz.- umysł.	20	33	38	9	61
Robotnicy wykwalifikowani	23	43	25	9	126
Robotnicy niewykwalifik.	21	39	33	8	78
Rolnicy	27	38	22	13	106
Prywatni przedsiębiorcy	26	45	24	5	57
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	29	34	21	16	380
Uczniowie i studenci	22	55	17	6	30
Bezrobotni	14	40	36	11	128
Gospodynie domowe i inni	21	39	21	19	66
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	22	33	35	10	99
500 tys. - 999 tys.	25	34	26	14	275
1000 tys. - 1499 tys.	21	45	24	11	314
1500 tys. - 1999 tys.	27	38	23	12	228
2000 tys. i powyżej	25	41	25	9	244
Ocena własnych war. mater.					
Złe	23	34	30	13	557
Średnie	24	43	22	11	472
Dobre	23	48	18	10	160
Zainteresowanie polityką					
Duże	30	38	24	9	113
Średnie	25	43	24	8	544
Małe lub żadne	21	37	26	17	532
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	26	27	28	19	75
Raz w tygodniu	23	44	23	10	669
Kilka razy w roku	24	36	28	13	357
W ogóle nie uczestniczy	20	33	29	18	89
Poglądy polityczne					
Lewica	33	34	26	7	296
Centrum	22	42	26	10	362
Prawica	24	39	27	9	248
Trudno powiedzieć	15	42	20	22	282

Tabela 5. Które z poniższych stwierdzeń jest bliższe Pana(i) opinii:
1 - wszystkie ważne sprawy kraju są w dobrych rękach; 2 - nikt
obecnie nie panuje nad rozwojem sytuacji w kraju
(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	19	53	28	1191
Płeć				
Mężczyźni	20	54	26	547
Kobiety	19	52	30	644
Wiek				
do 24 lat	22	55	22	144
25-34	18	60	23	186
35-44	19	54	28	273
45-54	19	49	31	208
55-64	21	52	27	200
65 lat i więcej	18	48	34	179
Miejsce zamieszkania				
Wieś	18	50	32	464
Miasto do 20 tys.	29	45	25	132
od 21 do 100 tys.	17	56	27	226
101-500 tys.	21	53	26	182
501 tys. i więcej mieszk.	16	61	23	188
Region				
Północny	19	56	25	157
Zachodni	18	70	12	104
Środkowozachodni	32	48	20	175
Środkowy	13	51	36	219
Wschodni	18	49	33	134
Południowo-wschodni	13	60	27	187
Południowo-zachodni	22	45	33	215
Wykształcenie				
Podstawowe	16	55	29	447
Zasadnicze zawodowe	23	51	26	344
Średnie	19	55	26	312
Wyższe	24	43	33	88
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	48	31	66
Prac. umysł. niż. szczebla	19	57	24	91
Pracownicy fiz.- umysł.	18	59	23	59
Robotnicy wykwalifikowani	26	52	22	126
Robotnicy niewykwalifik.	15	55	31	78
Rolnicy	16	56	28	106
Prywatni przedsiębiorcy	21	59	20	57
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	18	48	34	380
Uczniowie i studenci	18	51	31	30
Bezrobotni	23	60	17	128
Gospodynie domowe i inni	17	55	29	66
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	12	61	28	99
500 tys. - 999 tys.	17	58	25	275
1000 tys. - 1499 tys.	18	52	31	313
1500 tys. - 1999 tys.	23	52	25	228
2000 tys. i powyżej	26	47	28	244
Ocena własnych war. mater.				
Złe	16	58	26	556
Średnie	19	50	30	472
Dobre	31	43	26	160
Zainteresowanie polityką				
Duże	25	57	18	113
Średnie	22	52	26	544
Małe lub żadne	15	53	32	531
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	18	57	25	75
Raz w tygodniu	21	49	30	669
Kilka razy w roku	18	58	24	356
W ogóle nie uczestniczy	14	56	30	89
Poglądy polityczne				
Lewica	31	48	21	296
Centrum	17	54	29	361
Prawica	15	66	19	248
Trudno powiedzieć	14	44	41	282